

HACCIN FAYDALARI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Sevgili Akra dinleyicileri!

Size bu cuma günü, el-hamdü lillâh, Mekke-i Mükەرreme'den hitab etmek nasib oldu. Cumanız mübarek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri nice güzel günlere, cumalara sıhhat afiyetle, huzur ve saadetle ulaşmanızı cümlenize nasîb eylesin...

Hac programı içindeyiz. Cumartesi günü Arafat'ta vakfe olacak. Cuma günü de tabii, Peygamber Efendimiz'in sünneti seniyyesi... Yâni Arafe gününden bir gün önce, bunun fıkımızdaki adı *Yevmü't-Terviye*. Peygamber Efendimiz *Yevmü't-Terviye*'de Mekke-i Mükەرreme'den Mina'ya gelirdi. Arafat yolunun bir merhalesi bu. Mina, Müzdelife, Arafat... Mina'da Mescidü'l-Hayf'ta öğle namazını kılardı, ikindi namazını kılardı, akşam namazını kılardı, yatsı namazını kılardı. O gece Mina'da kalırdı ve ertesi sabah namazını da orada kılardı. Böylece beş namaz ediyor.

Ertesi gün sabah namazını kılınca, yâni Arafe günü sabahı Arafat'a hareket ederdi. Sünnet olan budur. Tabii bu sünneti şimdi, milyonlarca hacının hepsinin birden yapması zor olduğundan, bazıları doğrudan doğruya Arafat'a gidiyorlar.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun

Ben hac günleri içinde olduğumuz için, buradaki ve beni dinleyen dünyanın muhtelif yerlerindeki kardeşlerime, hacla ilgili bazı güzel haberler vermek istiyorum. Önce Peygamber SAS Efendimiz'in kaç defa haccettiği meselesini söyleyeyim:

İbn-i Abbas ve Câbir RA Hazretlerinden rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz, Medine'ye hicretten sonra sadece bir defa haccetmiş. Ona da *Haccetü'l-Vedâ*, yâni Vedâ Haccı deniliyor. Bazı alimler bunu *Hiccetü'l-Vedâ* diye ifade ediyorlar, hicce sene demek. O zaman *Hiccetü'l-Vedâ*, Vedâ Senesi demek oluyor. Demek ki, Peygamber Efendimiz Vedâ Senesinde bir hac yapmış oluyor. Medine'ye gelmeden önce, yâni hicretten önce de iki defa hacceylemiş. Böylece Peygamber SAS'in üç tane haccı olduğu rivayet ediliyor.

Peygamber SAS Efendimiz kaç defa umre yaptı?.. Enes RA'dan rivayet edildiğine göre, dört defa umre yapmış Peygamber SAS Efendimiz. *Umre*, hac mevsiminin dışında bu mübarek yerlere yapılan ziyarettir. Kâbe'yi tavaf ve Safâ ile Merve arasında sa'y etmek. Dört defa yapmış, bir de Vedâ Haccında, haccıyla beraber yaptığı umre var, onunla beş oluyor. Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'in haccı üç tane, umresi beş tane olmuş oluyor.

Bu bilgiden sonra, Peygamber SAS hac ayetleri kendisine inince, buyurdu ki:¹

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ قَدْ فَرَضَ

عَلَيْكُمْ الْحَجَّ فَحُجُّوا

(م. حم. ق. عن أبي هريرة)

(*Yâ eyyühe'n-nâs, inna'llàhe kad farada aleykümü'l-hacce fehaccû!*) “Ey insanlar! Allah size şu anda hacı farz etmiş bulunuyor. Binâen aleyh, bu vazifeyi yapınız, haccediniz!”

Hac, kelime olarak ziyaret demek... *Hac yapmak* demek; Allah'ın yeryüzündeki en mübarek ibadethânesi, en eski ibadethânesi, Hazret-i Adem zamanından beri ibadet yeri olan, Kâbe-i Müşerrefe'yi usûlüne uygun olarak, belli âdâbına riayet ederek, ihramlanarak ve belli bir zamanda yapılan ziyaret demektir.

Geçen cumaki konuşmamda, bu hac hakkındaki müjdeleri, haccedenlerin ne kadar sevap aldıklarını söylemiştim. Peygamber SAS Efendimiz'den yine birkaç hadis-i şerif rivayet edeyim bu konuşmamda:

¹ Müslim, *Sahîh*, c.II, s.975, no:1337; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.508, no:10615; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.19, no:3705; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.IV, s.325, no:8398; Dârâ Kutnî, *Sünen*, c.II, s.281, no:204; İshak ibn-i Râhâveyh, *Müsned*, c.I, s.134, no:60; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.III, s.499, no:1267; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.22, no:11874; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.454, no:10020.

a. Hac ve Umre Fakirliği Giderir

(*Kâne rasûlü'llâh SAS yekûl*) “Peygamber SAS Efendimiz buyururdu ki:²

² Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.175, no:810; Neseî, *Sünen*, c.V, s.115, no:2630; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.387, no:3669; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.6, no:3693; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.186, no:10406; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.389, no:4976; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.130, no:2512; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.134, no:1722; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.472, no:4095; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.120, no:12638; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.322, no:3610; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.322, no:3610; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.110; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.318; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.I, s.207, no:197; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.303, no:684; Şâşî, *Müsned*, c.II, s.115, no:537; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VIII, no:432, no:2878; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.24, no:167; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.352, no:5529; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.I, s.77, no:117; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.176, no:198; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.3, no:8797; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.226; İbn-i Hibbân, *Mecruhîn*, c.I, s.154; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.257; Hz. Ömer RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.448, no:2583; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.107, no:11196; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.322, no:3609; Ukaylî, *Duafâ*, c.IX, s.311, no:2220; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.456, no:13651; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.23, no:31; Hâris, *Müsned*, c.II, s.77, no:363; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.228; İbn-i Hibbân, *Mecruhîn*, c.I, s.102; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VII, s.276, no:542; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.446, no:15732; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.476, no:12804; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.3; Hâris, *Müsned*, c.II, s.76, no:362; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.46, no:2267; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.259; Âmir ibn-i Rebîa RA'dan.

Hâris, *Müsned*, c.II, s.75, no:361; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.219; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.113, no:12286-12288, 12308-12310; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.604, no:5654-5656; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.193, no:10546-10553

تَابِعُوا بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ فَإِنَّهُمَا تَنْفِيَانِ الْفَقْرَ
وَالذُّنُوبَ كَمَا يَنْفِي الْكَبِيرُ خَبَثَ الْحَدِيدِ
وَالذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

(حم. وابن زنجويه ت. ن. حب. حل. عن ابن مسعود)

RE. 247/5 (*Tâbiù beyne'l-hacci ve'l-umreh, feinnehüma yenfiyâni'l-fakra ve'z-zünûbe kemâ yenfi'l-kîru habese'l-hadîd, ve'z- zeheb, ve'l-fiddah.*) *Sadaka rasûlü'llâh.*

Mânâsı şu: Buyururdu ki Peygamber Efendimiz:

“—Hac ve umreyi birbirinin peşinden hemen yapın! Çünkü bu iki ibadet, hac ve umre ibadeti günahları ve fakirliği nefyeder, silip götürür, alır giderir.”

Bakın, bir günahları affettiriyor, bir de fakirliği siliyor.

Nasıl giderir?.. Bir benzetme ile anlatmış bunu: (*Kemâ yenfi'l- kîru habese'l-hadîdi ve'z-zehebi ve'l-fiddah*) [Tıpkı körüğün demir, altın ve gümüşün pasını giderdiği gibi.]

Demir madeni, altın madeni ve gümüş madeni cevher olarak topraktan çıktıktan sonra, mâlûm çok kuvvetli bir ateşte ısıtılıyor. O zaman eriyor. Eridiği zaman içindeki yabancı maddelerden ayrılıyor, tertemiz halis altın olarak, demir olarak, gümüş olarak kalıyor.

Cevher Şimdi yüksek fırında ısıtılıyor. Eskiden artık onu nasıl yapıyorlardı ise... İçindeki cüruf ve yabancı maddeler bir tarafta kalıyor, bunlar bir baŐta tarafta kalıyor, tertemiz oluyor. İŞte hac ve umre de insanı böyle temizliyor.

İnsanın günlük yaŐantısında, hayatında iyi iŐleri var, kötü iŐleri var; sevapları var, günahları var... Allah Őeytana uymaktan, nefse uyup günah iŐlemekten cümlemizi korusun... Ama hayat böyle... Maalesef hatalı, kusurlu olabiliyor. Hatasız insan çok zor bulunur. "BeŐer ŐaŐar" diye büyüklerimiz söylemiŐler.

Tamam. Böylece insan sâfî bir maden gibi olmuyor; karıŐık, topraktan çıkmış, cüruf lu, katıŐıklı bir madde gibi oluyor. Bu böyle nasıl ısıtılıp sâfîleŐtirilirse, yabancı maddelerden ayıklanıp saf bir maden haline gelirse; onun gibi hac ve umre de insanı eritip sâfîleŐtiriyor, günahlarını cüruf olarak atıyor.

Bir; günahlar affoluyor.

Peygamber-i ZîŐânımız'ın bu hadis-i Şerifinde ikinci bir Şey var, enteresan; fakirliği de izâle ediyor. Yâni enteresan bir Şey... İnsan hac yaparken masraf yapıyor. Yol masrafı, binek masrafı, ikâmet masrafı, yiyecek masrafı, ayakbastı vergisi, vs. vs. ÇeŐitli paralar harcıyor, Őu kadar milyon lira masraf oluyor hacca... Tabii, cepten para çıktı mı, fakirleŐmesi lâzım insanın... Para harcandığı zaman, insanın bütçesindeki birikmiŐ paralar azalıyor. Binâen aleyh, fakirleŐmesi lâzım!.. Ama Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Hac ve umre fakirliği de giderir, günahları da giderir.” Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri kulunun ihlâsını görünce...

Tabii zengin eden de, fakir eden de Allah olduğundan; yükselten de, alçaltan da, aziz eden de, zelil eden de Allah-u Teâlâ Hazretleri olduğundan, demek ki bir zenginlik de veriyor. Yâni, Allah yolunda harcanınca, sevabı bire yedi yüz oluyor; ama bir de yerine Allah başkasını veriyor.

Sevgili dinleyiciler! Zâten Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini size her zaman söylüyorum, çok seviyorum çünkü... Yeminle söylemiş Peygamber Efendimiz:³

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْقُصُ مَالٌ مِنْ صَدَقَةٍ

(حم. عبد الرحمن بن عوف)

(*Vellezî nefsi muhammedin bi-yedihî*) “Muhammed’in nefsi elinde olan Allah’a yemin olsun ki, (*lâ yenkusu mâlün min sadakatin*) zekât vermekten, sadaka vermekten mal azalmaz!” Yâni, Allah daha fazlasını verir, daha da zenginleştirir, bereketini verir.

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.193, no:1674; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.159, no:849; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.187, no:1033; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.83, no:159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.362, no:7043; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.5, no:771; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.131; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.VIII, s.366, no:2238; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.575, no:16983; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.195, no:2254;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXXII, s.275, no:35240.

Bir ağacın dallarına kıyamıyorsunuz, budamıyorsunuz; o sene mahsûl az oluyor veya meyvalar küçük oluyor. Ama ağacı bir uzmana, usûlüne uygun budama yaptırıyorsunuz, dallarını kesiyorsunuz. “Eyvah, ağacın dalları gitti!” diye, bilmeyen bir insan uzaktan telaşlanabilir. Ama yeni dallar sürüyor, yeni meyvalar geliyor ve budanmış bir ağaçta meyvalar iri oluyor, güzel oluyor. Tabii, bunu ömür boyu insanlar denedikleri için, her sene meyvacılar ellerine testereleri alırlar, ağaçlara çıkarlar, kıtır kıtır dalları keserler. Ama, bu kesmenin sonunda daha çok bereket geldiği için yapıyorlar.

İşte bunun gibi, Allah’a yapılan ibadetlerin, Allah yolunda harcanan paraların da durumu böyle... “Vallâhi zekât vermekten, fakire sadaka vermekten mal azalmaz; Allah daha çok verir.”

Bu ibadetlerin hikmetlerine, sevaplarına, mükâfâtlarına inanmayan kimseler, “Hacca, umreye milyonlar gidiyor. Araplara paraları yediriyorlar... Araplara paracıklar gidiyor!” diyorlar. Ama kendileri Avrupalılara paracıkları yediriyorlar. Hatta Kazablanka’ya, bilmediğimiz başka kumar yerlerine, Avrupa’nın Montekarlo’suna gidip orada kumar oynuyorlar. Onlara hiç bir yasak yok, hiç kimse bir şey demiyor. Ama hacılar hacca gideceği zaman, “Dövizler gidiyor, paralar gidiyor!” filân diyorlar ya, işte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Fakirliği de giderir.”

Kişiden de giderir, kişinin şahsen fakirliğini de giderir; milletçe, devletçe, ümmetçe yapıldığı

zaman bu iş, ümmetten de fakirlik gider. İbadetlere düşüldükçe, Allah-u Teâlâ Hazretleri onun mükâfâtını kat kat, fazla fazla veriyor, çıkartıyor.

b.Hac Günahları Temizler

Şimdi Peygamber SAS Efendimiz, yine bir hadis-i şerifinde buyurdu ki:⁴

الْحَجَّ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ

(م.خز. عن عمرو بن العاص)

(*El-haccü yehdimü mâ kâne kablehû.*) “Hac kendinden önceki günah yığınlarını devirir, yıkar, yıkıp götürür. Yükselmiş olan dağlar gibi günahları devirir.”

Başka bir rivayete göre de:⁵

حُجُّوا فَإِنَّ الْحَجَّ يَغْسِلُ الذُّنُوبَ كَمَا
يَغْسِلُ الْمَاءُ الدَّرَنَ

(طس. عن عبد اهلل بن جراد)

⁴ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.112, no:121; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.131, no:2515; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.70, no:200; İbn-i Sa'd, *Tabakât*, c.IV, s.259; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XLVI, s.194; Amr ibnü'l-Âs RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.67, no:247; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VI, s.337, no:5291.

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.177, no:4997; Deylemî, *Müsnedü'l-*

Firdevs, c.II, s.130, no:2664; *Ahbâr-ı Mekke*, c.I, s.406, no:871; Abdullah ibn-i Cerâd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.10, no:11821; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c. XLI, s.326, no:45037.

(*Huccû, feinne'l-hacce yağsilü'z-zünûbe kemâ yağsilü'l-mâû'd- deren.*) “Haccediniz; muhakkak ki hac, suyun pislikleri yıkadığı gibi günahları yıkar.” buyurmuş.

Çok önemli bir ibadet... Yâni, Allah’a hamd ü senâlar olsun... Hac yapanlar ne kadar şükretseler azdır, böyle bir ibadeti yapmağa muvaffak oldukları için. Yapmayanlar da yapma arzusunu taşımalı. Parası yok, hacca gidemiyor. “Ah param olsa da hacca gitsem!” demeli, haccı özlemeli... Çünkü bir insan bir ibadeti, niyet etse, heves etse, yapamasa bile Allah mükâfatını veriyor, sevgisi gönlünde olması lâzım! İbadetin sevgisi gönlünde olması lâzım!

Hazret-i Adem AS hakkında bir rivayet naklediliyor Peygamber Efendimiz’den. Adem AS Hind’e, Hind kıtasına indirildiği rivayet ediliyor kitaplarda, Hindistan uzak bir yer ama bağlantılı Arabistan’la, Hindistan’dan nice nice defalar yürüyerek hacca gelmiş.

Peygamber SAS Efendimiz, bütün peygamberlerin, bazılarının isimlerini zikrederek, kaç defa böyle hacca geldiklerini anlatıyor. Yâni, bu sadece bizim İslâm dininde ortaya çıkmış olan bir mübarek ziyaret değil; daha önce Mûsâ AS’ın, İbrahim AS’ın, İsâ AS’ın, Hud AS’ın, daha geriye doğru gidersek Nuh AS’ın, daha geride, en geride de Adem AS’ın yaptığı bir ziyaret. Çünkü burası çok mukaddes bir yer. Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri bu güzel yere ziyareti hepimize nasib etsin diye bu güzel diyardan, Mekke’den hepimize dua ediyorum sevgili dinleyiciler!

c. Kâbeye İnen Rahmet

(Kâne SAS yekül) Peygamber SAS buyurdu ki:⁶

يَنْزِلُ عَلَى أَهْلِ الْبَيْتِ كُلِّ يَوْمٍ مِائَةٌ وَعِشْرُونَ
رَحْمَةً سِتُونَ لِلطَّائِفِينَ وَ أَرْبَعُونَ لِلْمُصَلِّينَ وَ
عِشْرُونَ لِلنَّاظِرِينَ

(عن ابن عباس)

(Yenzilü alâ ehli'l-beyti külle yevmin mietün ve
ısrûne rahmeh: Sittûne li't-tâifîn, ve erbâune
li'l-musallîn, ve ısrûne li'n-nâzirîn.)

Bakın, bu hadis-i şerifte de yine –duymamışsanız
daha önce, sürpriz olacak, şaşıracaksınız– diyor
ki Peygamber Efendimiz:

“–Bu Beytullah’ın etrafında oturan bu
insanların, bu mescid-i şerife gelip Kâbe’nin
karşısında oturan insanlara...” Bunlara *ehli'l-
beyt* diyor. Yâni burada ehli'l-beytin mânâsı,
Kâbe’yi ziyarete gelmiş olan insanlar, Mescid-i
Haram’a girmiş olan cemaat demek yâni.
“Bunların üstüne her gün yüz yirmi rahmet
iner.” buyuruyor Peygamber Efendimiz

⁶ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XI, s.195, no:11475; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.I, s.490, no:365; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.190, no:709; İbnü’l-Cevzî, *İlelü’l-Mütenâhiyye*, c.II, s.572, no:940; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.321; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIV, s.388, no:7034; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.VI, s.322, no:1153; Zehebî, *Mîzânü’l-İtidâl*, c.IV, s.467, no:9871; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.III, s.631, no:5739; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.394, no:3235.

Ne olur, bu yüz yirmi rahmet nasıl taksim olur, onu bildiriyor: (*Sittûne li't-tàifîn*) “Bu yüz yirmi rahmetin altmışı Kâbe’yi tavaf edenlere...”

Bu Mescid-i Haram’da ibadetin en sevaplı şekli, Kâbe-i Müşerrefe’yi tavaf eylemek. Kâbe-i Müşerrefe’yi tavaf etmek nasıl oluyor?.. Hacer-i Esved’in karşısında duruyorsunuz, تنها ise elinizi sürüp, öpüp istilâm ediyorsunuz. Kalabalık ise; uzaktan elinizle, iki elinizi kaldırıp namazda “*Allàhu ekber*” dediğimiz gibi:

“—*Bi’smi’llâhi allàhu ekber... Bi’smi’llâhi allàhu ekber...*”

Bi’smi’llâhi allàhu ekber...” diyorsunuz, tavaf başlıyor.

Bir dönüşe *şavt* deniliyor. Yedi tane *şavt*, bir *tavaf* oluyor. *Tavaf*, yedi *şavt*lık bir dönüş demek yâni. En büyük sevap Kâbe-i Müşerrefe’yi tavaf edenlere veriliyor. Yüz yirmi rahmetin altmışı, yâni yarısı tavaf edenlere veriliyor. Tavaf namaz gibidir, sadece namazdan farkı yürünüyor ve bir de konuşulabiliyor. Ama tabii, dua ile meşgul olsa daha iyi de, konuştuğu zaman tavaf bozulmuyor.

Nasıl tavaf ediliyor?..

Kâbe-i Müşerrefe’nin Hacer-i Esved köşesinden sağa doğru yürüyorsunuz. Yâni Kâbe-i Müşerrefe sol yanınızda olmak üzere, şöyle saatin hareketinin aksi, saat dönüşünün aksi istikâmette önce Rûkn-ü Irâkî’ye gidiyorsunuz.

Bir köşesi yukarıdaki, Altınoluğun sağındaki köşe... Ondan sonra dönüyorsunuz, dönüşünüze devam ediyorsunuz. O alçak, yarım daire şeklinde Hatîm, Hicr-i İsmâil duvarının yanından, dışından olması lâzım, öbür köşeye kadar dönüyorsunuz. O köşenin adı Rûkn-ü Şâmî, yâni Sûriye tarafına rastlıyor. Ötekisi Irak tarafına rastlıyordu, kuzey tarafına. Dönmeye devam ediyorsunuz. Rûkn-ü Yemânî'ye geliyorsunuz. O da Yemen tarafına rastlıyor. Ondan sonra dönüp tekrar Hacer-i Esved köşesine geliyorsunuz.

Saatın dönüşünün aksi bir istikâmette Kâbe'nin etrafında bir defa döndünüz, buna bir *şavt* deniliyor. Yedi defa dönülüyor. Bu çok kıymetli bir ibadet... Yedi dönüşten ibaret. *Tavaf* deniliyor buna. Tavaf yapana da, *tâif* deniliyor; tavaf eden kişi demek, ism-i fâil sîgasıyla. "Beyt-i Şerif'e inen, Allah'ın muazzam sevaplarının, rahmetlerinin, mükâfatlarının yüzde ellisi, yâni yüz yirminin altmışı tavaf edenlere veriliyor."

(*Ve erbâûne li'l-musallîn*) Tabii bazıları tavaf etmez, mescidin öbür sakin yerlerinde, "*Allâhu ekber*" der, namaz kılar. Nâfileten, fazîleten namazlar kılar. Kazası varsa, kaza namazları kılar. Tabii namaz kılmak da sevap. Yüz yirminin kırkı, yâni yüzde otuz üçü gibi oluyor; yarısı tavaf edenlere, üçte biri de namaz kılanlara veriliyor. Bu da tamam...

Geriye kaldı yirmi... (*İşrûne li'n-nâzirîn*) Bakın bu çok enteresan: "Yirmi sevap da, yâni yüzde on altı küsürü eder; o da Kâbe'ye bakanlara veriliyor." Yâni Kâbe o kadar mübarek, heybetli,

sevaplı bir yapı, mübarek bir bina ki, oturup bakanlar bile Beyt-i Şerif'e inen rahmetin yüzde on altı kûsûrunu alıyorlar. Kâbe'ye bakmak sevap...

Bazı şeylerin yüzüne bakmanın sevap olduğunu hadis-i şeriflerden biliyoruz sevgili kardeşlerim. Burada, şimdi Mekke'de olduğumuz için, Kâbe'ye bakmanın sevap olduğunu bu hadis-i şeriften naklen size söylemiş olduk ama, ben size başka sevaplı şeyler de söyleyeyim:

Kur'an-ı Kerim'e bakmak da aynı şekilde sevap. Yâni bir insan Kur'an-ı Kerim'in sayfasını açsa, baksa, okuma bilmeseyse bile, gözüyle baktığı zaman da sevap kazanır. Bu bir sevap... Sonra insan annesinin, babasının yüzüne sevgiyle, saygıyla bakarsa; o da sevap... Hocasının, üstadının, şeyhinin yüzüne sevgiyle bakarsa; o da sevap... Böyle bazı sevaplı şeyler var.

d. Hacılar ve Umreciler Allah'ın Misafirleridir

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki, yine bir başka müjde... Sizleri böyle heyecanlandırıyorum uzaktan, siz de şevk duyun diye, inşaallah önümüzdeki seneler gelirsiniz diye dua ederek... Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁷

⁷ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.966, no:2892; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.247, no:6311; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.476, no:4106; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.262, no:10168; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.15, no:11843; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.352, no:1116;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XII, s.161, no:11678.

الْحُجَّاجُ وَالْعُمَّارُ وَفَدُّ اللَّهِ إِنَّ دَعْوَهُ أَجَابَهُمْ

وَإِنْ اسْتَغْفِرُوهُ غَفَرَ لَهُمْ

(ن.ه. خز. حب. عن أبي هريرة)

(*El-huccâcü ve'l-ummâru vefdu'llâh; in deavhü ecâbehüm, ve ini'stağferûhu gafera lehüm*)

Geçen haftaki hadis-i şeriflerde de vardı tabii bu müjdeler.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*El-huccâc*) “Hac edenler, hac yapanlar, (*ve'l-ummâr*) umre yapanlar, hac yapanlar da, umre yapanlar da (*vefdu'llâh*) Allah’a heyetler halinde ziyarete gelmiş ziyaretçilerdir, elçilerdir.” *Vefd* elçi de demek, grup hâlinde bir yere gelen insanlar demek. Allah’ın guruplarıdır, Allah’ın misafir guruplarıdır.

(*In deavhü ecâbehüm*) “Allah’ın misafirleri oldukları için, bunlar Allah’a dua ederlerse; Allah dualarını boş çıkarmaz, isteklerini onlara ihsân eder. (*In deavhü*) Boş durmazlarsa, gaflet göstermezlerse, el açar, göz yaşı döker, Allah’tan dua edip bir şey isterlerse; (*ecâbehüm*) kendisinin davetlisi olduğu için onların dualarına icabet eder.”

(*Ve ini'steğferûhu gafera lehüm*) “Eğer afv ü mağfiret isterlerse...” “Yâ Rabbi, bu ziyaretimi yapıncaya kadar bilememişim İslâm’ın kıymetini, senin yolunda güzel ibadet

etmek, kulluk yapmak ne kadar sevimliymiş, ne kadar şerefliymiş şimdi anladım, pişmanım, estağfiru'llâh el-azîm ve etûbu ileyh...” diye tevbe ve istiğfar ediyor, tamam. “Kim tevbe ve istiğfar ederse, (gafera lehüm) Allah onların günahlarını bağışlar” diye Peygamber SAS Efendimiz müjdelemiş. (Et-Tergîb, Hac: 22)

Bir başka hadis-i şerif daha var: (*Kâne rasûlü'llâh SAS yekûl*) Buyururdu ki Peygamber Efendimiz:⁸

اِسْتَمْتَعُوا بِهَذَا الْبَيْتِ فَقَدْ هُدِمَ مَرَّتَيْنِ

وَيُرْفَعُ فِي الثَّالِثَةِ

(البزار، طب. خز. حب عن ابن عمر)

(*İstemteû bi-hâze'l-beyt, fekad hüdime merreteyni, ve yurfeu fi's- sâliseh*) yâni (*ba'de's-sâliseh.*)

Buyurmuş ki bu hadis-i şerifinde:

“—Bu Beyt-i Şerif'in, Kâbe-i Müşerreffe'nin mevcudiyetinden istifade edin, faydalanın, nimetlenin! Bunu bir nimet bilin, bu nimetin

⁸ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.153, no:6753; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.608, no:1610; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.265, no:6157; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.129, no:2506; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.128, no:724; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.699, no:14307; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.195, no:34635; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.360, no:3332 ve c.XXXVII, s.35, no:39965; Münzirî, *et-Tergîb ve't-Terhîb*, c.II, s.108, no:1701.

kadrini bilin, bu nimetten faydalanın!” buyuruyor Peygamber Efendimiz. “Kâbe sizin aranızda bulunuyor, sizin aranızda, yeryüzünde bulunuyor. Bunun bir nimet olduğunu bilin, bundan istifade edin, faydalanın!..” buyuruyor.

İzahına devam ediyor: (*Fekadhüdime merreteyn*) “İki defa yıkılmıştı bu Kâbe-i Müşerrefe...” Hazret-i Adem AS zamanında yapılmıştı, Nuh AS zamanında tufanda yıkılmıştı. Ondan sonra gelen peygamberler yerini bilemiyorlardı.

وَإِذْ بَوَّأْنَا إِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ

(الحج ٢٠)

(*Ve iz bevve'nâ li-ibrâhîme mekâne'l-beyt*) [Bir zamanlar Beytullah'ın yerini İbrâhim'e açıklamıştık.] (Hac, 22/26) İbrâhim AS'a Allah yerini bildirdi de, “Adem AS zamanında yapılmış olan, o kutsal mâbedin yeri şurasıdır!” diye, melekler tarafından gösterildi de İsmail AS'la beraber o binayı yeniden yaptılar.

Bir de kıyamete yakın zamanda yıkılırsa, artık o zaman imkân kalmıyor. O zaman yeryüzünden alınacak, kaldırılacak. Binâen aleyh, varken kıymetini bilin diye Peygamber Efendimiz böyle tavsiye buyurmuş.

Peygamber Efendimiz çok çekinirdi kıyametten. Ümmetini çok sevdiği için, ümmetinin kıyamete hazır olmasını, kıyametten evvel tedbir almasını isterdi. Böyle kıyametin de yakın olduğu ayet-i kerimelerde belirtildiği için:

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ

(النبياء: ٩٧)

(*Va'kterabe'l-va'dü'l-hak*) “Hak olan o kıyamet yaklaştı.” (Enbiyâ, 21/97)

إِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ

(القمر: ١)

(*İktarabeti's-sâatü ve'nşakka'l-kamer.*) “Kıyametin zamanı yaklaştı ve Ay yarıldı.” (Kamer, 54/1) gibi ayetlerden çok endişe edip, onun için diyor ki:

“—Ey Müslümanlar, Kâbe-i Müşerrefe'den istifade edin!”

Tabii, müslümanlar iyi insanlar olunca, müslüman, mütedeyyin olarak yaşayınca, ibadetleri, taatleri yapınca, Allah-u Teâlâ Hazretleri gün içinde gün halk edip, yaratıp, dünyanın ömrünü uzatıyor. Ama günah işledikleri zaman, tabii kıyamet kopacak. Ondan evvel istifade etmelerini buyuruyor.

Şimdi bir de, bu hac ibadetinin Hazret-i Adem Atamız'dan başladığını, hepsinin haccettiklerini söylemişim:⁹

⁹ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.II, s.35; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. Münzirî, *et-Tergîb ve't-Terhîb*, c.II, s.109, no:1704.

قَالَ نَعَمْ يَا رَبِّ قَالَ فَسَلْ حَاجَتَكَ تُعْطَ قَالَ حَاجَتِي
أَنْ فَقَضَى آدَمُ نُسُكَهُ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ يَا آدَمُ
قَضَيْتَ نُسُكَكَ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَذَنْبَ وَلَدِي قَالَ
أَمَّا ذَنْبُكَ يَا آدَمُ فَقَدْ غَفَرْنَا هُ حِينَ وَقَعْتَ بِذَنْبِكَ
وَأَمَّا ذَنْبُ وَلَدِكَ فَمَنْ عَرَفَنِي وَأَمَّنَ بِي وَصَدَّقَ
رُسُلِي وَكِتَابِي غَفَرْنَا لَهُ ذَنْبَهُ

(الصّبْهَانِي عَنْ أَنَسٍ)

(Fekadà âdemü nüsukehû) “Hazret-i Adem AS
haccı yapmış, bütün vazifeleri yerine getirmiş.
(Fevha’llàhu teâlâ ileyhi)

Allah- u Teâlâ Hazretleri, Adem AS’a vahiy
buyurmuş:(Yâ âd em, kadeyte nüsukeke) “Ey
Adem, hac vazifesini tamamladın mı, bütün
vazifeleri yaptın mı?”

(Kàle: Neamyâ rab!) “Evet yâ Rabbi, vazifelerimi
yaptım” buyurmuş Adem Atamız AS.

(Kàle: Fes’el hâceteke tu’ta) “O zaman, mâdem
hac vazifeni yaptın, iste bakalım hâcetin neyse,
dileğın neyse, dile benden ne dilerse ey Adem,
hâcetin verilecektir!” diye buyurmuş Adem
Atamız’a...

Hacılar için de böyle, aynı şekilde, el-hamdü
lillâh!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri ibadetini
yapan kullarına, dualarını kabul edeceğini ve
istediklerini vereceğini vaad ediyor. Hatta,
hacca gelemedim diye üzölmeyin!

Her gece, gecenin bir miktarı geçtikten sonra, Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına sesleniyor gecenin yarısında:¹⁰

هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ

(حم. ن. عن جبير بن مطعم)

(*Hel min sâilin, feu'tıyehû*) “Haydi, var mı bir isteği olan, istesin, istediğini vereceğim!

(*Hel min müstağfirin, feağfire lehû*) Var mı tevbe ve istiğfar eden, tevbe ve istiğfar etsin, afv ve mağfiret edeceğim!” diye her gece, gecenin sülüsü, veya nısfı geçtikten sonra semâ-i dünyaya nüzül buyurup, âlemlerin Rabbi Mevlâ'mız kullarına böyle sesleniyor. Uyumayıp, kalkıp ibadet eden, teheccüd namazı kılan, dualar eden muradına eriyor tabii.

“—Ey Adem, hadi bakalım, istediğini iste!” deyince, (*Kâle*) Adem Atamız buyurmuş ki: (*Hâcetî en tağfira lî zenbî ve zenbe veledî*) “Yâ Rabbi, benim isteğim, dileğim, benim günahımı bağışlamandır, çocuklarımin, çocuğumun günahını bağışlamandır.” diyor. *Veledî* dediği bütün çocuklarını kastediyor.

¹⁰ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.81, no:16791, 16793; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.134, no:1566; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.125, no:10321; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.413, no:1480; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.9, no:3439; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.II, s.15, no:407; Rûyânî, *Müsned*, c.IV, s.153, no:1442; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.250, no:215; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.104, no:3356; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.235, no:17246;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXIV, s.259, no:27107.

(Kâle) Allah-u Teâlâ Hazretleri onun bu hâceti, duası üzerine buyurmuş ki: (*Emmâ zenbeke yâ adem, fekad gafarnâhu*) “Senin günahını ey Adem afv ü mağfiret eyledik; (*hîne vaka'te bi-zenbike*) günahı işlediğin zaman affettik biz seni zâten... Pişmanlık içine düşer düşmez, o zaman affetmiştik.

(*Ve emmâ zenbe veledike*) Senin evlâtlarının günahlarına gelince, (*femen arafenî*) senin o evlâtlarından, insan cinsi, benî Adem olan yaratıklardan, insanlardan kim beni bilirse, yâni benim onların Rabbi olduğumu bilirse; (*ve âmene bî*) ve bana iman ederse, (*ve saddaka rusulî*) gönderdiğim peygamberlere tâbi olur, onları tasdik ederse; (*ve kitâbî*) indirdiğim kitapları kabul eder ve onlara bağlanırsa; (*gafarnâ lehû zenbehû*) o zaman onların günahlarını bu şartlarla bağışlamış oluruz, bağışlarız.” diye, böyle buyurdu.¹¹

Peygamber Efendimiz'in bir rivayetini daha söyleyerek sohbetimi tamamlamak istiyorum, Dâvûd AS'dan nakletmiş:¹²

¹¹ *Et-Tergîb*, Hac: 27

¹² Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.144; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.166; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.382, no:663; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.191, no:4529; Ebû Zer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.30, no:11862; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.478, no:5271;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XV, s.87, no:15039.

قَالَ دَاوُدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَهِي مَا لِعِبَادِكَ عَلَيْكَ إِذَا
هُمْ زَارُوكَ فِي بَيْتِكَ وَإِنَّ لِكُلِّ زَائِرٍ حَقًّا عَلَى
الْمَزُورِ قَالَ يَا دَاوُدُ إِنَّ لَهُمْ عَلَيَّ أَنْ أُعَافِيَهُمْ فِي
الدُّنْيَا وَأُغْفِرَ لَهُمْ إِذَا لَقِيْتُهُمْ

(طس. عن أبي ذر)

(Kâle dâvûde AS) Peygamber Efendimiz, onun nasıl dua ettiğini, Allah kendisine bildirdiği için biliyor, bize naklediyor:

(*İlâhî, mâ li-ibâdeke aleyke izâ hüm zârûke fî beytik?*) “Ey Mevlâm, ey Allah’ım, Rabbim, senin bu kulların senin bu mübarek beytini, Kâbe-i Müşerrefe’ni ziyaret ettikleri zaman, haccettikleri zaman kullarına ne var?” diye, merak ettiği için Dâvûd AS sormuş.

(*Ve inne li-küllî zâirin hakkân ale’l-mezûr*) “Çünkü her ziyaretçinin ikramı, ziyaret edilen yüce zâtın vazifesidir. Yâni sen de bu Beyt’te ziyaret olunuyorsun, sen emrettin, senin emrin tutuluyor, bu ziyaretçilere senin ikramın ne olacak?” diye sordu, diye Peygamber Efendimiz bildiriyor. Biz bilemezdik, Peygamber Efendimiz naklettiği için biliyoruz.

(Kâle: *Yâ dâvûd*) Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: Ey Dâvud! (*Inne lehüm aleyye en üàfiyehüm fi’d-dünyâ ve ağfire lehüm izâ lakîtühüm.*) “Onların benim üzerimde, benim onlara vermeyi vaad ettiğim hakları, benim onlara ikramım nedir? (*En üàfiyehüm fi’d-dünyâ*)

Dünyada benim onlara afiyet vermemdir.”

Afiyet, biliyorsunuz iki taraflı bir mükâfat: Bir; vücudundaki sıhhat ve hastalıklardan, ağrılardan, sızılardan uzak olması, sıhhatli olması... İki; gönlünün üzüntülerden uzak olması... Yâni, üzücü bir takım olaylar yok, gönlü şen. Hem bedenen, hem kalben, kâliben insanın şen olması.

“Dünyada onları afiyet ehli etmemdir, bu ziyaretçilere benim mükâfatım; (*ve aġfire lehüm izâ lekîühüm*) ahirette de benim huzuruma geldiklerinde, benim onlarla karşılaştığım zaman da, onları afv ü maġfired eylememdir.” diye Dâvûd AS’a böyle müjdelemiş. Peygamber Efendimiz naklediyor.

Bu ne demek?.. Yâni:“Ey müslümanlar! Haccettiğiniz zaman, Dâvud AS’ın böyle sorup da böyle cevap aldığı gibi, aynı mükâfatlar sizin için de geçerli... Haccettiğiniz zaman dünyada afiyet ehli olacaksınız. Yâni sıhhat kazanacaksınız, dertlerden, elemelerden, kederlerden kurtulacaksınız; ahirette de Allah’ın rahmetine ereceksiniz, maġfired olunacaksınız.” demek.

Allah cümlemizi dünyada, ahirette sıhhat, afiyet ehli eylesin... Elemelerden, kederlerden uzak eylesin... Ahirette de Allah’ın rahmetin ermeyi, maġfiredine mazhar olmayı, affolunup azaba uğramadan cennete girmeyi nasib eylesin...

Şimdi tabii en son şeyi hacılar için, altı imzalanmış boş kağıt gibi güzel olan tarafı:¹³

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْحَاجِّ وَلِمَنْ اسْتَغْفَرَ لَهُ الْحَاجُّ

(ك. طس. ش. هب. ق. عن أبي هريرة)

(*Allàhümme*’ğfir li’l-hâc, ve limeni’staşğfere lehü’l-hâc) diye Peygamber Efendimiz dua ederdi. Yâni nasıl dua ederdi:

(*Allàhümme*) “Ey benim Rabbim! (*İğfir li’l-hâc*) Hac yapan kimseyi mağfiret eyle...” Bir kere haccı yapan kimse mağfiret olsun diye hacılara dua ederdi Peygamber Efendimiz, duası böyleydi. Başka?..

(*Ve limeni’staşğfere lehü’l-hâc*) Bir de hacılara bir açık, altı imzalı boş kağıt vermiş oluyor: “Hacı kime dua ederse, onu da mağfiret eyle yâ Rabbi!” diye, Peygamber Efendimiz’in duasına mazhardır hacılar. Yâni, Peygamber Efendimiz hem hacılara dua ediyor: “Yâ Rabbi, bu hacıları afv ü mağfiret eyle” diye; hem de “Hacılar kime dua ediyorlarsa, onları da mağfiret et yâ Rabbi!” diye, Allah hacılara öyle bir mükâfat da versin diye dua buyuruyor.¹⁴

¹³ Hâkim, *Müstedrek*, c.1, s.609, no:1612; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.8, s.266, no:8594; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.3, s.122, no:12658; Beyhakî, *Şuabü’l- İman*, c.3, s.477, no:4112; Beyhakî, c.5, s.261, no:10161; Ebû Hüreyre RA’dan.

¹⁴ Münzirî, *Et-Tergîb*, Hac: 23.

Tabii Allah o sevgili Habibi'nin, Habîb-i Edîbi'nin, Rasûl-i Kerîmi'nin, Eşrefü'l-Mürselîn olan, Server-i Kâinat Efendimiz'in duasını kabul etmiştir, ettiği muhakkaktır.

Demek ki, hem hacı mağfiret olacak, hem de hacının kendisine dua ettiği kimseler afv ü mağfiret olacak.

Burada iki şey var o zaman:

Hacıya gönderirken birilerini, “Bizi de duadan unutma!” diye rica etmek lâzım! Nitekim biz hac yolculuğuna çıkarken, sağ olsun kardeşlerimiz grup halinde havaalanına geldiler, bizi uğurladılar.

Hepsi dediler ki:

“—Medine-i Münevvere'ye, Ravza-i Mutahhara'ya vardığınız zaman, Rasûlüllah'a selâmımızı tebliğ edin!” dediler.

Kimisi hatimlerini yazdı kâğıtlara, verdi. Kimisi çektikleri tesbihleri verdiler, “Bunların duasını orada yaparsınız!” dediler. Kimisi Arafat'ta dua istedi.

“—Hocam, bizi duadan unutmayın!” dediler.

Biz dua edeceğiz tabii; el-hamdü lillâh, Peygamber Efendimiz de bize dua etmiş, “Hacıların duasını kabul et de, dua ettiği kimseleri de mağfiret eyle!” diye. El-hamdü lillâh, bu güzel.

Hacca insanı uğurlarken, ondan dua istemeli!
Bu sizler için. Bir de buradaki hacılar için,
bu hadis-i şeriften çıkan ders: Sevdikleri,
arkadaşları, yakınları, dostları, komşuları için
bol bol dua etsin!..

Hattâ vefat etmiş kimseler için... Çünkü burada ifade geniş:

“—Hacı kime istiğfar ederse, kim için afv ü mağfiret dilerse; onu affet yâ Rabbi!” diye dua ediyor.

Demek ki hacı, hem memleketindeki yakınlarını duadan unutmamalı; hem de vefat etmiş ana, baba, dede, akraba, arkadaş, dost, ihvan... neyse, yakınlarını duadan unutmamalı! Bu da hacıların buradaki mürüvveti, kadirşinaslığı ve memlekette kalan kardeşlerine ikramları olacak.

Hacı kardeşlerimize Allah gayret kuvvet versin, dinç eylesin, hastalıklara mâruz bırakmasın... Hem kendileri güzel güzel ibadetler etsinler, hem de herkese böyle güzel dualar yapsınlar!

Allah-u Teâlâ Hazretleri haclarını mebrûr, sa'ylerini meşkûr eylesin...

Zenblerini, günahlarını mağfur eylesin...

Cennetiyle cemâliyle cümlesini, cümlemizi müşerref eylesin...

Sevgili Akra dinleyicileri, cumanız mübarek olsun... Bu cuma Yevm-i Terviye'dir, yarın Yevm-i Arafe...

Geçtiğimiz haftalar, hatta aylarca önce Ramazan'dan beri sizlere hatırlatıyorum: Arafe günü oruç tutmak çok sevap!.. Arafe günü oruç tutan bir kimse için, Peygamber SAS Efendimiz'den rivayet edilmiş hadisler var:¹⁵

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غُفِرَ لَهُ سَنَةٌ أَمَامَهُ وَسَنَةٌ خَلْفَهُ

.. طب. عن قتادة؛ عبد بن حميد، كر. عن أبي سعيد

(*Men sàme yevme arafete gufira lehû senetün emâmehû, ve senetün halfehû*) “Kim Arafe günü oruç tutarsa, gelecek senesinin günahları affolur ve geçmiş senesinin günahları da affolur.” diye bildiriyor.

Binâen aleyh, benim bu konuşmamı dinleyen yurttaki, Avrupa'daki, Orta Asya'daki, Kafkas-

¹⁵ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humejd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*,

c.XXXIII, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XX, s.467, no:22634; RE. 426/1.

ya'daki bütün kardeşlerimize hatırlatıyorum: Cumartesi günü Arafe orucunu tutsunlar, sevapları kazansınlar!

“—Hacılar da tutacak mı?..”Hayır!.. Hacıların bu orucu tutması mekruhtur. Çünkü hacıların vazifesi var. Hacıların zâten sahip oldukları ikramlar çok fazla... Arafat'ta zâten onlar nice sevaplar kazanacaklar.

Oruç tutarlarsa güneş çarpıyor, yorgun düşüyorlar, Arafat'taki vazifelerini yapamıyorlar; dualarını, ibadetlerini yapamıyorlar. Onun için, hacılara oruç tutmak mekruh oluyor ama, hacca gelmemiş kardeşlerimiz Arafe günü orucunu kaçırmassınlar.

Tabii cuma günü de günlerin en şerefli. Bu cuma da, Zilhicce'nin ilk on gününün cuması olduğu için çok kıymetli bir cuma.

Tekrar cumanızı tebrik ederim. Allah nice böyle mübarek günlere sıhhat afiyetle eriştirsin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... İki cihanda bahtiyar olun, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

26. 04. 1996 - Mekke

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü